

Violet Jessop – przeżyć gigantów

22 sierpnia 2022

Przez jednych uważana jest za bohaterkę, inni zapamiętali ją jako kobietę, której morza i oceany okazały wyjątkowe względy. Violet Jessop – stewardesa i pielęgniarka – jako jedyna przeżyła wypadki i katastrofy wszystkich trzech linowców typu Olympic, z których najsłynniejszym był Titanic.

Urodziła się 2 października 1887 roku nieopodal Bahia Blanca w Argentynie jako Violet Constance Jessop. Była najstarszym z dziewięciorga dzieci irlandzkich imigrantów. W wyniku chorób troje z jej rodzeństwa zmarło. Sama także otarła się o śmierć, gdy doznała krwotoku płucnego, będącego następstwem gruźlicy. Pomimo bardzo złych rokowań lekarzy, udało jej się wrócić do zdrowia. Później, chorowała także na płonicę (szkarlatynę).

TRUDNE POCZĄTKI

Dorastała w okolicach miasta Mendoza, gdzie jej ojciec, William Raymond Jessop, pracował jako zawiadowca, a później także jako inspektor paliwa. W 1903 roku, w wieku 41 lat zmarł na raka. Był to olbrzymi cios dla piętnastoletniej Violet, jednak jako najstarsza z rodzeństwa nie miała wiele czasu na żałobę. Decyzją matki, Katherine, rodzina przeniosła się do Wielkiej Brytanii. Czterech synów Jessopów trafiło do sierocińca, a Violet opiekowała się najmłodszym dzieckiem, podczas gdy jej matka pracowała jako stewardesa w Royal Mail Line.

W ciągu następnych kilku lat pani Jessop ponownie wyszła za mąż. Violet wraz z najmłodszą siostrą Eileen zostały wysłane do szkoły zakonnej w Kent. W roku 1908 Katherine Jessop zaczęła chorować, a Violet zastąpiła ją jako stewardesa w Royal Mail. Miała wówczas 21 lat i odpowiedzialna praca stanowiła dla niej duże wyzwanie.

Z początku pracodawcy obawiali się o jej temperament. Violet Jessop była piękną, przystojną i wysoką kobietą, a niektórzy uważali jej urodę za niebezpieczną. Miała przy tym przenikliwe spojrzenie szarobłękitnych oczu i mówiła z lekkim irlandzkim akcentem. Pracodawcy obawiali się, że posiadane przez nią cechy mogą być zbyt kuszące dla męskiej części gości i pasażerów. Na najważniejszą rozmowę o pracę, Violet przyszła w skromnym, prostym stroju i zrezygnowała z makijażu.

PIERWSZE REJSY

Wkrótce, 21-letnia Jessop wyruszyła w pierwszą podróż na pokładzie parowca Orinoco, który płynął do Zachodnich Indii. W czasie podróży zakochała się w młodszym inżynierze Nedzie Tracym. Romans nie trwał zbyt długo, gdyż Tracy wyznał, że nie ożeni się z Jessop, zanim nie awansuje, co – jak sam przyznał – nie miało prędko nastąpić.

Co ciekawe, w tym czasie Violet odrzucała propozycje pracy dla White Star Line, pod banderą której miał wkrótce pływać Titanic. Obawiała się nieprzewidywalnej pogody w czasie rejsów na Północnym Atlantyku, zniechęcały ją również ostrzeżenia, że pasażerowie statków pływających tamtymi szlakami są zwykle mniej przyjemni w obyciu i bardziej wymagający.

Ostatecznie w 1910 roku Violet zatrudniła się jednak w White Star Line, a jej dzień pracy trwał 17 godzin. Towarzyszyła i pomagała podróżnym na pokładzie statku Majestic, który pływał na trasie do Nowego Jorku i z powrotem. W niedługim czasie została przeniesiona na pokład największego ówczesnego liniowca.

RMS OLYMPIC – WYPADEK

Olympic był pierwszym z trzech brytyjskich parowych statków pasażerskich typu Olympic, do którego należały później Titanic i Britannic. Został zbudowany w stoczni w Belfaście i zwodowany 20 października 1910 roku. Trio zamówiła White Star Line jako konkurencję dla statków linii Cunard, szczególnie

dla transatlantyków Mauretania i Lusitania (później także Aquitania), które uchodziły wówczas za najbardziej luksusowe, największe i najszybsze transatlantyki na świecie.

Na pokładzie liniowca znalazł się również John James Lewis, późniejszy mąż Jessop. 20 września 1911 roku Violet po raz pierwszy zetknęła się z poważnym niebezpieczeństwem na morzu. Tego dnia, w cieśninie Solent, Olympic zderzył się brytyjskim krążownikiem HMS Hawke. W wyniku zderzenia z większą jednostką okręt wojenny dostał się pod burtę transatlantyku i stracił w kolizji dziobnicę. Na Olympicu stwierdzono uszkodzenie dwóch wodoszczelnych przedziałów i decyzją kapitana Edwarda Smitha (będzie później kapitanem na Titanicu) statek został odholowany do portu w Belfaście celem przeprowadzenia gruntownych napraw.

Na szczęście całe zdarzenie nie pociągnęło za sobą ofiar wśród pasażerów. Po wykonaniu odpowiednich prac i przebudowie Olympic wrócił do służby w 1913 roku. W międzyczasie Violet Jessop została przeniesiona wraz 246 członkami załogi na pokład Titanica – nowo wybudowanego, siostrzanego liniowca należącego do White Star Line.

RMS TITANIC – KATASTROFA

Budowie Titanica towarzyszył szereg opóźnień związanych z logistyką i przenoszeniem pracowników do budowy innych jednostek. Termin pierwszego rejsu opóźniono ze względu na wypadek Olympica. Zdecydowano się też na wprowadzenie kilku poprawek konstrukcyjnych. Ostatecznie liniowiec wyruszył w pierwszą podróż 10 kwietnia 1912 roku.

Noc z 14 na 15 kwietnia Jessop zapamiętała na całe życie. Nieświadoma zderzenia Titanica z górą lodową usłyszała niski, chrzęszczący dźwięk. Wkrótce poczuła niewielkie drżenie przebiegające przez statek, a niedługo po nim zauważyła, że ucichły silniki. Wkrótce zapadła cisza. Jessop nie zastanawiała się długo, co się stało i postanowiła kontynuować

odpoczynek na łóżku. Jej współlokatorka wkrótce zauważyła, że coś jednak musiało się wydarzyć. Wkrótce doszły ją odgłosy załogi powracającej do służby, co uświadomiło jej, że również jest potrzebna.

Tuż przed tragedią Jessop zaczęła zapadać w drzemkę, wsłuchując się w modlitwę, którą czytała jej współlokatorka. Była to dość dziwna modlitwa, przetłumaczona z języka hebrajskiego, która miała zapewniać ochronę przed ogniem i wodą. Starsza zakonnica wsunęła ją do modlitewnika Violet, gdy ta uczęszczała jeszcze do szkoły w Kent. Sama Jessop przyznała potem, że tamtej nocy usłyszała ją po raz pierwszy.

Wybiegłszy z kajuty Violet dowiedziała się, że statek zaczął tonąć. Zaczęła pomagać kobietom znajdującym się w jej sekcji. Zapamiętała niekończące się guziki wykwintnych sukien pasażerek, które wkrótce wyprowadziła na pokład z łodziami i upewniła się, że były bezpieczne w szalupach. Jessop wciąż wydawało się, że statek jest niezatapiałny i starała się nie wyczytywać wiele z przerażonych twarzy starszych i doświadczonych członków załogi, których spotykała po drodze.

Gdy na statku powoli rodziła się panika, Jessop wróciła na chwilę do swojej kajuty, wkrótce jednak, razem z innymi stewardesami, stała na grodzi i obserwowała, jak kobiety żegnały się ze swoimi mężami tuż przed opuszczeniem szalup na powierzchnię wody. Z przerażeniem zauważyła, że przód Titanica powoli zaczął się zanurzać.

Jeden z oficerów wydał polecenie, by stewardesy zgromadziły się przy łodzi nr 16, przekazał też Violet dziecko z poleceniem, by zadbała o jego bezpieczeństwo. Gdy łódź znalazła się już poza statkiem, Jessop z przerażeniem obserwowała, jak liniowiec przełamuje się na pół i tonie.

Po ośmiu godzinach spędzonych w szalupie przemarznięta Jessop znalazła się na pokładzie Carpatii. Wciąż miała przy sobie dziecko. Gdy zostawiła je na chwilę, jakaś kobieta chwyciła je

i bez słowa zniknęła. Sama Jessop wspominała potem, że była zbyt ogłupiała i zmarznięta, by zwrócić uwagę, że kobieta nie wydobyła z siebie choćby słowa „dziękuję”.

Pomimo traumatycznych przeżyć Violet postanowiła kontynuować pracę stewardesy na statkach pasażerskich. Jej następnym przydziałem był parowiec Malwa odbywający rejsy na Daleki Wschód i do Australii.

Po wybuchu I wojny światowej Jessop służyła krótko jako pielęgniarka Czerwonego Krzyża na Olympicu. W 1916 roku rozpoczęła służbę na pokładzie trzeciego z siostrzanych statków zamówionych przez linie White Star.

HMHS BRITANNIC – ZATOPNIENIE

Britannic był „bratem” Titanica i Olympica, początkowo noszącym imię RMS Gigantic, jednak po katastrofie Titanica nazwę zmieniono na mniej pretensjonalną. Zwodowano go 26 lutego 1914 roku, a do służby wszedł ostatecznie 23 grudnia 1915 roku. Tuż po wybuchu wojny został zarekwirowany na potrzeby wojska i przekształcony na statek szpitalny.

Na pokładzie Britannica Jessop pomagała w opiece nad chorymi i rannymi żołnierzami uczestniczącymi w kampanii Dardaneelskiej (Gallipoli). 21 listopada 1916 roku Britannic płynął na pełnej szybkości niedaleko wyspy Keos na Morzu Egejskim i wpłynął na minę. Zginęło 28 osób.

Jessop znalazła się w szalupie ratunkowej, której groziło wciągnięcie przez śruby statku. Gdy opuściła łódź, została wciągnięta pod wodę i uderzyła głową o stępkę. Na szczęście bardzo szybko wyciągnęli ją rozbitkowie z innej szalupy. Violet twierdziła, że życie zawdzięcza swoim bujnym, grubym włosom, które złagodziły siłę uderzenia. Po latach, gdy odwiedziła lekarza, skarżąc się na dolegliwe bóle głowy, okazało się, że w czasie akcji ratunkowej doznała pęknięcia czaszki.

Ciekawostką jest, że w czasie tonięcia Britannica Jessop zabrała ze swojej kajuty szczoteczkę do zębów. Jak sama przyznała, była ona jedną z tych rzeczy, których szczególnie brakowało jej tuż po tragedii Titanica.

PO WOJNIE

Po zakończeniu działań wojennych Jessop pracowała w White Star Line aż do krótkiego i fatalnego małżeństwa (jak sama je przedstawiała) z Johnem Jamesem Lewisem, który zmusił ją do przeniesienia się do Red Star Line. Wkrótce dwukrotnie odbyła podróż dookoła świata na statku Belgenland, by w końcu wrócić do pracy w Royal Mail.

W 1950 roku, w wieku 62 lat przeszła na emeryturę i osiadła w Suffolk. Niedługo po tym otrzymała tajemniczy telefon od kobiety, która spytała ją, czy jest osobą, która uratowała dziecko w czasie katastrofy Titanica. Jessop potwierdziła i zapytała, z kim rozmawia. W odpowiedzi usłyszała, że jej rozmówczyni była uratowanym dzieckiem. Rozmowa nagle się urwała. Biograf Jessop, John Maxtone-Graham, twierdził, że musiał to być żart jednego z pobliskich mieszkańców. Violet zaprzeczyła, mówiąc, że z nikim na ten temat nigdy nie rozmawiała. Zmarła 5 maja 1971 roku na niewydolność serca.

Autor: Wojciech Andryszek

Redakcja: Roman Sidorski

Zdjęcie Violety Jessop z 1915 roku z domeny publicznej

Źródło: [Histmag.org](http://histmag.org)

Licencja: [CC BY-SA 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)

BIBLIOGRAFIA

1. Gowan Phillip, Molony Senan, Miss Violet Constance Jessop, [in:] Encyclopedia Titanica, [dostęp: 02 października 2012], <http://www.encyclopedia-titanica.org/titanic-survivor/violet-constance-jessop.html>
2. Violet Jessop, Titanic Survivor. The memoirs of Violet

Jessop who survived both the Titanic and Britannic disasters, introduced, edited, and annotated by John Maxtone-Graham, Sheridan House, New York 1997.

3. „Woman magazine“, 19 lipca 1958.